

ЛИСТ ЗА СВЕШТЕНИКЕ, РОДИТЕЉЕ И ВАСПИТАТЕЉЕ.

У Београду 24 Августа 1875.

Број 30

Изази четири пута
у месецу.

Претплата се шаље уредиштву.
Уредиштво је у богословији.

За све српске крајеве стаје на год.
60 гр. или 6 еор. на по год, 30 гр.
или 3 еор. на три мес. 15 гр. или 1
еор. и 50 нов.

Год. II.

БЕСЕДА

на дан рођења Његове Светлости Господара и Књаза Милана М. Обреновића IV. (10. Авг. 1875), коју је говорио по свршеној литургији високопреосвештени митрополит српски Михаил.

„Госпеди силою твоєю возвещается царь“
(псал. 20. ст. 1.)

Цар Давид научен дуговременим искуством, с тврдом вером узриче своје убеђење да њиме влада, да га чува, поучава и руководи свемоћна десница божија по клизавој стази земаљскога живота.

С оваком вером цара Давида, подижемо и ми, бл. хр. данас молитвени глас к престолу преблагога Бога, да укрепи својом благодатном силом нашега благовернога књаза Милана за срећу земље и народа српскога и за славу његову — цара неба и земље Бога нашега.

Породица се радује празнику својега оца, задруга се весели у дан свога врсног старешине; па тако и велика задруга — држава, свечано проводи дан рођења господара земаљског, посведочавајући тиме своју љубав, верност и оданост према њему, чија је власт освећена Богом, као што

слово Божије изречно потврђује да је власт од Бога произашла, од Бога наређена, учећи хришћанске држављане овако: Бога бойте се, цара чтите, братство козлюбите.

Општа историја претставља нам необориве доказе, да су многе народе мудри владатељи узвисили и прославили, да су многи народи постали знатни и силни онда, кад су сложено са непоколебљивом верношћу својом стајали око престола владатељског. Сетите се, благочестиви христијани, и наше Историје. Није ли Стефан Немања божијом помоћу, својом мудрошћу и слогом народа уједињено расуто тада српство и подигао знатну државу српску, која је цветала и трајела преко два века? И она би трајала дуго — дуго још, да је не развоји, да је не упропасти раздор и неслога. Ова два зла помрачише славу српску, ослабише моћ државе српске, погазише понос народни, омразише, завадише браћу, те због тога дође тужно Косово, где пропаде царство и слобода народна.

Дуго, тешко и скупо искуство нека научи све вас, бл. хришћ., да негујете слогу и љубав међу вама, знајући, какве штетне последице доноси раздор и неслога.

Племенита срца живо сачувствују свему, што служи на корист, срећу и славу народа. Благородне душе радују се напретку својих ближњих. Мила је Србину родољубива надежда која га храни и задовољава, кад напредује отачаство његово; па за то и нека чува све, што може да утврди слогу, љубав и напредак земље и народа српскога.

О, подигнимо своје очи небу, одкуда долази свака помоћ човеку! С благодарним осећањем споменимо сва добротинства, која добијамо од Господа, не по својој заслуги, а по милости његовој. На овоме уверењу утврдимо сва надања наша за срећнију будућност нашега народа, по изразу св. писма, које вели: Блаженъ языкъ (народъ) емъ же есть Господь Богъ егъ люди, ѿже ѿзбра къ наследіе себѣ.

Држећи тврдо свету веру православну, чувајмо своју домовину, бранимо гробове наших отаца, који нам извоје-

ваше у земљи нашој слободу живљења и развијња народног, слободу рада и правду, на што с тешким уздицајем изгледају околна браћа наша.

Верујемо, да ће господ продужити милост своју верној Србији, да неће посрамити веру нашу; него ће очувати и цркву, и домовину, и књаза, и државу српску напредну, сложну, срећну, у чести и слави.

Но лаж устаје на истину, безумије војује против мудрости, зао дух овога века клевеће, стара се да обори најпачетније основе, на којима постоји друштво људско, војује против вере, цркве и државе, упиње се да сумњичењем, исмевањем, двоумљењем поколеба, ослаби и поништи све, што је свето, што је народно, што је уважено, производећи свуда растројство, умну ништавост и моралну трулеж. Но као што ветар разгони дим, тако да се удале од нашег народа све нечастиве намере и радње злого духа, да видело христовог јеванђеља растера сву маглу безбожничку, а сјајност богооткривене истине удали зле, штетне и пагубне мисли, што долазе од мрака, злобе и преваре.

А ти, о преблаги господи, благослови благовернога књаза Милана, умножи његова љета, укрепи његову мишицу, узвиси га силом твојом, огради га штитом милости твоје, те да се испуне племените намере његове а пламене жеље наше за срећу и напредак народа српског. Амин.

Беседа о дужностима хришћанским.¹⁾

Кад смо се по лепом обичају нашем скупили да се у овој св. задужбини заједно данас Богу помолимо и прославимо успомену св. матере Петке, дајте љуб. браћо! да се уједно поучимо и у дужностима нашим, које као хришћани извршивати имамо, знајући да ће нам тако молитва наша Богу угоднија и слава данашња свечанија бити. —

¹⁾ Говорена о слави манастирској у Фенеку.

Пре свега да се запитамо : зашто се ми зовемо хришћани?
 — За то, љуб. моји! што верујемо у Господа нашег И. Христа
 и што смо се на светом крштењу обвезали живити по науци
 његовој. Вера је хришћанска дар божији, који доноси са со-
 бом просвету, јер нам она казује истине, које разум човечији
 сам по себи не би могао открити а да не падне ил у грубо
 незнабоштво ил у гордо неверство; она проповеда једнакост
 и равноправност свију људи на земљи учећи нас да смо сви
 од једног оца саздани; она нас једина може подпуно усре-
 њити и задовољити, јер нам показује пут, који води земаљ-
 ском задовољству и вечитом блаженству.

Имајући дакле ово свагда на памети поштујте драга
 браћо своју веру православну као најскупоценије благо ду-
 ховно, које нам је Бог ради спасења нашег даровао; храните
 је као свети аманет, који смо од блаженог спомена праотаца
 наших наследили. У овој су вери живили и преминули толики
 наши светитељи и угодници божији: св. Сава, Арсеније и
 Максим, Стефан првовенчани, краљ Милутин, Стефан Дечан-
 ски, цар Урош, кнез Лазар, данашња св. Петка, мајка Ан-
 ђелина и небројени други, чија се имена у роду свом бли-
 стају као звезде на небу.

Хранећи тако и чувајући своју веру поштујте уједно и
 св. цркву православну, коју је Христос спаситељ установио
 на ту цел, да се наука његова сачува у целости и чистоти
 својој, и да се верни његови одрже у духовној заједници на
 вековечита времена; пак зато уважавајте установе и наредбе
 св. матере цркве, те по томе неуморно долазите у дане не-
 дељне у св. храм на молитву и слушање слова божија, испо-
 ведајте грехе своје у одређено време и чистим срцем при-
 ступајте светој трпези господњој, да се причестите телом и
 крвљу христовом и да се духовно саједините са искупитељем
 својим ради вечнога живота; поштујте своје свештенике као
 духовне настире и учитеље, које је дух свети поставио да
 вам казују вољу божију и свршују св. тајне, и тако да се

старају за ваше душе по речима св. писма; знајте да ни с
 њим не стојите у тако тесној свези као са својим свештени-
 цима, који су с вама свагда и добро и зло делили, и који
 вам тога ради само добро желити могу, јер ваша срећа и
 њиова је срећа, ваша пропаст и њиова пропаст. — Христос
 спаситељ оставио је цркву своју на камену вере, и докле год
 ми будемо на овом камену тврдо стајали, дотле ће нам и
 црква православна као наша духовна мати, и ми у цркви
 као верна чеда њена напредовати, цветати, јачати и у свакој
 врлини усцјевати на славу божију. . . .

Не може ми се овде драга браћо на ино, а да с вели-
 ким болом и тугом у срцу не спеменем како се у народу
 нашем од неког времена овде онде налази по гдекоји брат,
 који, не познавајући важност своје православне вере и закона
 хришћанског, лакоумислено прелази у неки нови закон, тако
 звани „назаренски“, те тим себе отуђује од остале браће и
 искључује из заједнице св. цркве. — Пазимо добро браћо
 моја на оваке појаве, који нису од јуче постали у цркви хри-
 стовој. Сатана, овај свагдашњи непријатељ спасења човечијег,
 од искони се труди, да хришћане међу собом раздвоји, по-
 цена, ослаби. Но Срби се хвала Богу нису нигда за њим
 слепо поводили, они су свагда постојано у својој вери и цр-
 кви православној стајали; да, они су радије сносили свако-
 јаке беде и невоље него што би закон свој прадедовски из-
 неверили, радије су претрпили и саму смрт него што би се
 имена србског одрекли. Паڪ зар ми данас без икакве нужде
 и невоље наше да напуштамо оно, што су нам стари наши
 за хиљаду година свето поштовали? Зар да не будемо више
 синови св. Саве, који је науку христову по народу србском
 проносио и цркве православне на све стране подизао, од ко-
 јих су многе и до данас заостале? Зар да не будемо више
 потомци славног цар-Лазара, који је с небројеном војском за
 крст часни и за име србско на пољу косову потоком крв
 пролио? Зар спас и напредак наш стоји у клетом ценању и

раздору, а не у благословеној слози и јединству? Зар ми мало имамо на све стране непријатеља, већ још и сами себи да будемо непријатељи, и то ради закона, који је од Бога дат да људе и народе спаја и саједињава, а не да их цепа и раздваја? Зато и опет велим: пазите мудро љуб. браћо! јер су времена озбиљна наступила и јер се тиче судбине наше и нашег потомства; не дајте се учити од онаких, који сами не знају шта говоре, јер „*ако слепица слепица водио буде, то ће обојица у јаму пасти*“ по речима христовим. (Лук. 6. 39.) „*Неверујте свакоме духу, но испитајте једа ли су од Бога, јер се многи лажни пророци појавише у свету*“ као што говори св. писмо. (I Јоан. 4. 1.) — Стојте дакле свагда непоколебљиво у своме закону као што су и ваши стари стајали; није закон као одело да се може по вољи мењати; он је вечит и важан за сва времена и за све народе. Ако има шта међу нама што не ваља, томе није закон крив, већ они који закон не поштују и не извршују, па звали се они „пастири“ или просто „хришћани“, „духовници“ или „световњаци“.

Јест, љуб. браћо! Закон божији ваља не само слушати и веровати, већ уједно и извршивати га. „*Благо онима, који слушају реч Божију и држе је,*“ (Лук. 11. 38.) рекао је Христос спаситељ. Да ли је у нама права вера, то ћемо најбоље показати, ако љубав у срцу свом негујемо, и то љубав спрема Бога, својих ближњих и самих себе. „*Љуби господа Бога твога више свега, а ближњега свога као самог себе; у ове две заповести садржи се цео закон,*“ говори небески учитељ. (Мат. 22. 47.)

Бог нас је из једине љубави створио, из љубави нас одржава, из љубави је послао једнородног сина свог на земљу, да научи и од заблуде избави грешни род човечији; све што имамо од Бога имамо: и живот и здравље и имање, пак зато и ви треба Богу као милостивом оцу свагда синовљу љубав и поштовање да одајете, а ово ће те показати ако будете и мислили и радили што је Богу угодно, ако се будете Богу

свагда усрдно молили и за сва добротина његова благодарили; ако будете стрпељиво сносили што нам он пошаље, било добро да нас награди, било зло да нас покара и поправи, ако се будете уздржавали од безбожне псовке и срамних речи, које навлаче гњев божији на вас, и на послетку ако се будете свагда старали за душу своју, ову бесмртну слику божију у нама, да је сачувате чисту и достојну за вечита блага, која је Бог у царству свом приправио свима онима, који га се боје и заповести његове извршују.

Као што је Бог свију нас отац, тако смо и ми сви без разлике његова деца, пак за то смо дужни све људе пазити као своју по Богу браћу и са сваким у миру и љубави живити. Христос спаситељ рекао је: *Штогод хоћете да вам чине други, чините и ви њима; а што себи не желите, не чините другом.* Држите се свагда овог златног правила у животу своме, па не ћете нигда неправду учинити, не ћете другом пакостити ни светити се, не ћете се међу собом завађати и крвити, не ћете туђе желити итд. На против тога где год вам се прилика пода, помажите један другом, будући смо сви удови једног тела, па као такви будите сложни у свему, што је красно и поштено, а по обшти напредак спасоносно; чините добро свакоме, па и самим непријатељима својим, јер тако је воља оца небеског, који сунцем својим греје и добре и зло, и кишу пушта на праведне и неправедне; имајте свагда на уму, да се добрим делима нашим слави име божије, и што овде на земљи добра учините, да ће вам се стогубо вратити на небу. — Млађи поштујте своје родитеље и све старије, искусније и ученије, и слушајте њихове мудре савете, који се на добро ваше клоне; не заборављајте да ћете можда и ви остарити, — и дај боже да остарите, па како ви поступате са вашим старијим сада, онако ће негда и ваши млађи с вама. „*Каквом мером дајете, онаком ће вам се вратити*“ говори св. писмо. (Лук. 6. 38.) Послушност и поштовање старијих свагда је била одлична врлина србског народа, па треба

да буде и одсад, ако себи добра желимо, јер „где се старији не слушају, ту Бог не помаже.“ — Ви, који се „супрузима“ зовете, поштујте светињу брака и не заборављајте нигда на љубав и верност, коју сте једно другом на венчању завештали. Ако ико, то сте нарочито ви дужни у миру и слози, као што добрим хришћанима приличи, живот свој проводити, јер то иште срећа и напредак ваш и нашега потомства. — Родитељи пазите на своју децу као највеће благо, које вам је Бог поверио да их однегујете у здрављу, побожности и свакој врлини. Здравље дечије лако се нарушити може, она су као нежни цветак, коме је свашта нахудити кадро, и за то треба да их брижљиво чувате од свега, што је по здравље њихово опасно и штетно; а кад по несрећи у болест падну, постарајте се за лекове, које је Бог оставио и које су научени и искусни људи пронашли, а клоните се врачбина, које Бог забрањује и које нам само већма штетити могу. Старајте се даље да децу своју од ране младости однегујете у врлинама хришћанским учећи их и речима и добрим примером својим, да се Бога боје и људи стиде, да буду спрема сваког милостива и добродушна, да заводу све, што је право и поштено, а да се клоне од сваког срамног и неваљалог дела; а да би их што боље васпитати могли, шаљите их у одређено доба у школу, где ће се научити свему ономе, што им је нужно знати да могу као честити и ваљани људи и себи и другима на корист поживети.

На последку сваки човек има особите дужности да на-бљудава спрема самога себе, јер као што св. п. говори: „*Нико не мрзи на своје тело, него га храни и греје.*“ (Ефес. 5. 29.) Бог је човеку заповедио да трудом и знојем својим нуждан ужитак себи набавља и за издржање своје постара се докле на земљи живи: заповест ову ваља сви да усрдно слушамо ако желимо срећу и благослова божијег, јер само је оно човеку срећно и благословено, што је поштеним трудом себи набавити кадар. Пак за то будите сваки у свом послу вредни

и приљезни, а при том чуварни и штедљиви, јер знајте да данас само вредни и чуварни народи напредују, дочим народи лењи и раскошни пропадају и исчезавају са лица земље. Сврху свега пак чувајте своју земљу, коју сте од старих својих наследили и не упуштајте је без велике невоље из својих руку, ма вам туђинци колико за њу нудили и давали, јер нема тога блага, којим би је исплатити могли; тако је скупа ова земља, на којој ми Срби живимо! Наши дедови нису је за благо купили ни по милости добили, већ су је крваво извојевали од непријатеља свога, који се овде угњездио и осилио био. Земља је ова драгоцени аманет од наших старих, у њој почивају кости наших праотаца, па зар да је ми тако олако напуштамо? Зар да се покажемо неблагодарни и недостојни потомци својих прадедова? Зар да нас наши синови и унуди проклињу, што им нисмо кадри били дедовину њихову сачувати? — А што се једном изгуби, то је доцније тешко повратити. За то се дакле клоните сувишних трошкова, нарочито приликом свадбе, крсног имена, погребана и парастоса, као што је код нас уобичајено; све се то може са мање трошка, па опет за то људски и хришћански провести; не одајите се којекаквом силовитом и шкодљивом пићу, које вам трује здравље, упропашћује имање, помрачава разум и наводи вас на свакојака зла и безакона дела, но будите у свему умерени као што Бог заповеда, па ће те бити здрави, мирни и дуговечни. — Женске нека се оставе скупоценог, помодног одећа, па нека пригрле своју старинску народну ношњу, коју већим делом саме израдити могу и која је тога ради и јевтинија и постојанија, а за Српкиње много приличнија. „Не чини хаљина човека;“ доста да је човек чисто и пристojно обучен, а за то се не иште много трошка. — У место којекаквих раскошних и непотребних трошкова нека сваки од богоданог имања свога по могућству своме прилаже на цркве и школе, на болнице, сиротињу и друге човекољубиве и добротворне цели, па ће тим начином одужити дуг свој према роду и ухватити души места на ономе свету...

Дубазна браћо! Ја сам вам овим побројао у главном оне дужности, које имате као добри хришћани испуњавати, — до вас стоји да их к срцу примите и колико је више могуће извршуете. — Ко своје дужности као што ваља испуњава, тога ми зовемо честитим и поштеним човеком, тај се само може надати да ће овога света срећно и спокојно поживити, а онога вечно блаженство наслеђити у Христу Исусу господу нашем — Амин.

Ј. Вукадиновић

ЗЕМ. ПРОТОЈЕРЕЈ.

О одношаима српске цркве наспрам цркве цариградске, од првих времена њенога бића, па до данас.

(НАСТАВАК).

Српска црква у XVII столећу још је много више подпала под искушење својих непријатеља — Грка и Турака. Турци у ово доба нису се ниуколико старали, како ће очувати те пределе и државе, које су им њихови предци завојевали, само су гледали, како би што више могли извући одтуда добити, да своје страсти задовоље. Војујући са Немцима они пмађаху потребе у новцу, а да би што пре до новаца дошли, даваху многе своје провинције под аренду. Таквим начином буде дата под аренду и Србија. Арендатори, који беху дужни на време плаћати опредјелену суму, узимаху од народа колико им је воља било. „Тада земља српска“ (да се изразимо речима савременог историка тога доба), „беше налик на виноград близу пута, с којег су сви пролазећи брали грозђе и јели!“¹⁾ Против ових управо отимача, који неуважавашу никаква права ни божанска, ни човечанска — и наоружаше се тада срп. патријари, као ревносни заштитници свога народа и цркве своје. Држимо да је без свакога коментара појмљиво, да је се код оваке владе, као што у то време беше турска влада, било врло лако оправ-

¹⁾ Види у г. Рајића част III. стр. 209.

дати зликовцима, ма у каквом се они злочинству ухватили. Према овоме арендатори ови, против којих је се народ побунио и жалио султану, — врло су се лако не само оправдали код султана, него још и своју кривицу бацили на срп. духовенство, а нарочито на пећског патријара, наводећи да се он не покорава вољи самог султана; с тога умоле султана, да им даде војске да умире Србе и да казне виновнике буне. И, заиста, из историје видимо, да је војска турска врло често, по жељи тих арендатора, ударала на срп. манастире и зверски их опустошавала и рушила, а нарочито оне манастире, који су уједно служили срп. народу и као манастири и као школе. Рушећи овакве манастире Турци су наводили у одбрану своју узрок зашто то чине; они говораху, да ово чине с тога, што та места служе као зборна тачка за политичке борце, а не за школе, где се народ вери учи.¹⁾ Турска влада одобравала је такав поступак арендатора и, шта више, бранила их и подржавала у том њиховом безбожничком делу, што је још много више ослободило их у њиховом безчовечном предузећу, те све горе и горе почну угњетавати Србе, а нарочито њихово духовенство, а то с тога што је оно више устајало и викало против њихових злих дела. Арендатори, желећи осветити се духовенству, наложе превелике аренде на цркве и све срп. манастире, који се још одржаше од њиховог рушења и пустошења.²⁾ Беше, на жалост српску, такво време, да се бедни Срби нису имали коме тужити ни помоћи против зликоваца тражити; јер са арендаторима заједно је радила турска влада, и с тога никакве користи не би имали и кад би се жалили њој, већ, напротив, били би онањкани зликовцима, те би још много жешће муке морали трпити. У оваквом тужном положају српском народу и српском духовенству није ништа остало, до само да гледају како се њихови храмови руше и светиња

¹⁾ Cunibert v. 1, p. 17. — г. Рајић ч. IV, стр. 198.

²⁾ Ист. г. Ранке стр. 47.

њихова обезчашћава — да гледају и у души својој да туже и јадикују, обраћајући све своје мисли на *онога*, који све види и све зна и на њега једног своје наде ослонити.¹⁾

Овакве беде и тираније угњетаваху срп. цркву у XVII столећу од стране азијатских дивљака и европских фанаријота, али, при свима тим несрећним околностима, у којима се нахођаше срп. црква, она ипак је још могла те жестоке ударе сносити, јер ради тога она имађаше довољно своје унутарње снаге. Према овоме ми не можемо се потпуно сложити с мњењем тих историјка, који признају, да су те беде биле једини узрок, те је се српски патријар са толико породица морао преселити у Аустрију. Ми држимо, да је морао тој сеоби Срба бити још какав важнији узрок. Граф Бранковић и г. Рајић имали су у виду жестока гонења и мучења срп. народа од стране Турака, а са свим су изгубили из вида та нечовечна и тирјанска дела, која чињаху Грци или боље рећи грчко духовенство срп. цркви и срп. народу; а међу тим ови су посљедни, по нашем скромном мњењу, били много и много гори и несносији за народ српски, а према томе и главни узрок, те се пећски патријар с народом пресели у Аустрију. Турци су истина угњетавали срп. цркве; но то угњетавање беше, тако рећи, спољно, т. ј. они су отимали од цркава богатство и лишавали их спољног украшења, а Грци пак покушаваху *одузети срп. цркви њену унутрашњост и најдрагоценије достојанство — њену јерархијску власт.* —

Грци су јако тежили да центрум црквене власти буде Цариград, као што је био и центрум светске власти на истоку. Ка овој тежњи они, својом хитрошћу, склоне турску владу. Таким начином Грци, посредством турске владе, наскоро овладају бугарском јерархијом и потчине је цар. патријару,

¹⁾ У ово несрећно по српство време Турци су узели из манастира Милешева св. мошти првог просветитеља српског св. Саве и сажегли на врачару у Београду. (види житије св. Савве).

која је толико векова ползовала се самосталношћу и независношћу. Пошто су грци завладали бугарском јерархијом они тада баце свој грамзиви поглед и на срп. патријаршију. Хрђаве околности, у којима се тада нахођаху срп. патријари — због промене одношаја турског правитељства наспрам њих — (који одношај пореметиле су грчке клевете на срп. цркву) даваху велику наду грцима, да ће наскоро постићи цјел своју — односно тежње уништити срп. патријаршију.¹⁾

Осим ове, јасно неопредјелене и безсвесне потребе, да се црквена власт централизира у Цариграду, беше још и друга много већа потреба, која је јако побуђивала царигр. патријаре да подчине срп. цркву својој власти. Ово је била материјална нужда; јер цар. патријар неимађаше већ одкуд подмиривати сваки дан растећи мит (или одкуп), с којим је морао подмићивати свог жестоког покровитеља — Султана. Познато је свакоме, како је у XVII столећу непрестано увеличавао се данак на цар. патријаршију. Узрок овом подизању данка беше од честе интриге појединих конкурената — да ступе на патријашески престо; а од чести жеља неких патријара да угоде у свему вољи султановој. Еле, у осталом, ма како то било, тек то постоји, да је се у почетку XVII столећа данак на патријаршију цариградску узвисио на 60.000 империјала.²⁾ Нама истина несу познати приходи тадашње патријаршије, али наведено можемо мислити, да приходи несу могли подмиривати тражену цифру данка. Само су ти патријари могли исплатити свој данак, вели један историк, којима је клир и народ жртвовао од свог иметка и прихода.³⁾ Но да ли је било у XVII столећу много таквих патријара, којима би клир и народ из љубави жртвовао од својих иметака? — Познато је, да су у том столећу цариградски патријари, по већој чести, ступали на патријаршеску столицу,

1) Cunibert v. e. p. 17.

2) Начертаніе цер. Исторіи Инокентија ч. II. стр. 774.

3) Тамо.

које није народ и клир по жељи својој изабрао, већ напротив који су више могли Турцима да плате.¹⁾ Дакле снага њихових кеса и воља себечних Турака узвишавала их на ступањ патријара, а не воља народа и клира. С тога смело можемо закључити, да народ сваког патријара није потпомагао, већ поједине, које је он љубио и који су по достојанству своје на патријаршески престо дошли, а таквих је било врло мало. Због тога виђало се на патријаршеској катедри и таквих лица, која ни најмање не беху достојна тог места. — Још у много хрђавије околности беше постављен цариград. патријархат у другој половини тога столећа (XVII), кад је турско правитељство потражило од њега данка годишње десет пута више него ли пре, т. 600.000 империјала.²⁾ Оваку огромну суму тадашњи цар. патријар Партеније II небеше у стању платити, па зато га Турци сбаце и пошљу у заточење; а на патријаршески престо отворе конкуренцију с тим условљем, да онај може бити патријаром, који плати гореименовани данак, у 600.000 империјала.³⁾ Прејемници Партенија, као: Пајсије Лоријски и Партеније III Кијски, такођер се немогаху одржати на патријаршеском престолу више од године дана због истог узрока, т. је. што и они несу могли платити данак. Ове околности, у којима се тада нахођаху цар. патријари и принуђавале су их, да се труде што више могу, те да потчине и срп. цркву под своју зависимост; јер у овоме они предвиђаху могућност увеличати своје приходе и таким начином исплаћивати данак тур. Султану, а тиме одржати и себе на патријар. катедри.⁴⁾

Као средство ради постижења цјели послужиле су грчке разне интриге код турског правитељства против Срба и срп. духовенства, које није умело задобити благовољење код Ту-

¹⁾ Cunibert v. I, p. 18 види начер. цер. ист. Инок. ч. II. 445 стр.

²⁾ Тамо ч. II, 795 стр.

³⁾ Muradgea d' ahsson de l'Empiri ottom v. p 120.

⁴⁾ Г. Рајнч ч. IV стр. 203. — Cunib. v. I. p. 17. —

рака, као што су Грци, својим улизавањем и угађањем код Турака, задобили. „Царигр. Синод непрестано је склањао турско правитељство — вели Barthelimi Silvestre у својој историјској расправи независности и револуције српске — да оно одузме од Срба и ту посљедњу одбрану њихове народности — независност срп. цркве.“¹⁾ Овога су се понајвише и бојали Срби, т. је. да се неби порта сама сагласила, да уступи срп. цркву цар. патријару. Ова је плашња још много већа била, кад је порта у 1665 г. сагласила се у неколико потчинити срп. цркву царигр. патријару, а наиме: те године порта узакони, да се у будуће срп. патријари бирају и на престо патријаршески подижу у сагласију са патријаром цариградским, а међу тим до тог времена они несу се мешали у то дело.²⁾ (НАСТАВИТЕ СЕ).

Г Л А С Н И К.

Дар манастиру Миљкову.

Сељани села Крњева окр. Смедеревског, по својој доброту изволеше доћи у овај манастир на добровољни прилог, и приложише:

Г. Стева Поповић свешт. са својом попадијом Јелицом 100 гр. Милош Цветковић кмет, 60 гр. Милош Јоцић, 60 гр. Павле Шулетић 60 гр. Милан Петровић, 60 гр. Јова Тирнанић, 120 гр. Стојан Тирнанић 60 гр. и сирац воска; Антоније Ранисављевић, 60 гр. Мата Кдчић, 60 гр. Проко Пантелић 60 гр. и једно јагње; Петар Тирнанић 60 гр. Мијаило Петровић 60 гр. и 3 литре воска; Кода Петровић 60 гр. Јеврем Тирнанић 60 гр. Тома Шулетић 60 гр. Стева Тирнанић 60 гр. Јанко Шљивић 40 гр. Марјан Стојановић 60 гр. Петар С. Тирнанић 60 гр. Благоје Тирнанић 60 гр. Василије Јелић 40 гр; Гавра Шулетић 60 гр; Ђорђе Тирнанић 50 гр. Иконија жена Ђоке Цветковића 20 гр. Јевросима жена Ђорђа Тирнанића 12 гр. и 20 п. Милица жена Проке Павловића 10 гр. Живана жена Илије Лекића 13 гр. и литру воска; Мара жена Милоша Јоцића 20 гр. и Јова Стојановић послужитељ попин 5 гр. — По г. Стеви свештенику послали су прилог: Павле Јоцић 30 гр.

¹⁾ Cunibert v. I. p. 16.

²⁾ Тамо.

Риста Костић 20 гр., Павле и Јанко браћа Живоиновићи 40 гр.
— свега дакле у новцу приложише 1600. гр. 20 п. чар.

Износећи имена приложника на јавност, братство овога манастира моли се богу за њихово здравље, срећу и напредак. Дао би Бог да се и друга браћа на њих угледају, јер овај далеко чувени манастир опстоји јединствено помоћу добровољних прилога посетилаца.

1875. год.

Братство М. Миљкова.

Уреднику Сиона.

Господине!

У вашем часном листу „Сиону“ сада се баш печата спис под називом „Путничке слике ваљевског округа.“ г. Писац тога износи на варошицу Уб и околину овога, ствари, које вређају овдашње становништво. Почекаћемо га, док он те своје слике доврши, пак ћемо после одазвати се и доказати му: да много није онако, као што он за ова места говори. Поштоваоц ваш,

На Убу, 26. Јула 1875 године. Р. Жујевић, Намесник упискн.

Предбројницима „Сиона“

Пошто смо са стране многих предбројника нашег листа дознали, да им „Сион“ неисправно долази и да им многи листови у течају овде — онде пропадају, те не могу у целини лист преко године да очувају: то смо нашли за добро да од Септембра месеца окренемо издавање „Сиона“ у свескама месечно по 4 табака, на форму као што излази „отаџбина“. Јављајући ово поштованим уписницима нашег листа, молимо их уједно да ускорје с предплатом, који још предплатили нису, јер ако се још до месец дана од многе вересије, коју имамо примати, нескупи бар половина, ми ћемо принуђени бити, да се с обуставом наше плате са штампаријом намирујемо; а ово већ није ни Богу ни људима мило.

Уредник „Сиона.“

Издаје и уређује проф. вогослов. архим. **Нестор.**